

Zprávy zahraničné

ČECHY.

Z Prahy došla dne 24. února t. r. poštovní zpráva, že v pátek, 23. února, o 1/4 na 10 hod. več. vydehla umělecky velkou, lidsky vzácnou a vznešenou duší Otilie Sklenářová-Malá, jedna z největších dramatických umělkyní a bez odporu nejzaslouzejší česká herečka. Zpráva o její smrti překvapila každého upřímného Čecha, ježto před několika dny ještě byla na pohled zdravou a na svůj věk dosti svěží. — Vzácné neobyčejné své nadání, úžasnou plli, vroucí lásku a horoucí nadšení věnovala českému dramatickému umění; bylať jedním z nejmocnějších a nejpevnějších pilířů českého divadla od dob, kdy nalezlo stánek v malém a chudém prozatímním divadle, byla českému divadlu okrasou a chloubou takofka od počátku, kdy vstoupila na jeho scénu, velké umění její skvělo se plným jasným sluncem též na velké scéně důstojného Národního divadla, slunce, jež nepobledlo ani tehdy, když 3. května 1903 rozloučila se s divadlem, jemuž sloužila poctivě a slavně plných čtyřicet let, a možno také právem říci, že sloužila mu nezištně, neboť umělkyni jejího významu byla otevřená bezčetná divadla německá, která byla by mohla i hmotně oceniti velké její umění také daleko lépe, než naše divadla, zejména prozatímní v malých našich poměrech. Dne 3. května 1863 vystoupila poprvé na tehdejší prozatímním divadle v "Panně Orleánské" a po čtyřiceti letech zase dne 3. května opustila Národní divadlo, zahrnutá úspěchy, přízní, láskou a uznáním občerstva, jehož po ta čtyři desetiletí byla miláčkem. Národní divadlo nemohlo lépe a význačněji poctiti jednu z největších umělkyní, nejlepší naší tragédka a nezaslouzejší herečku, než tím, že jmenovalo ji svým čestným členem.

Do Prahy došla dne 6. března z Mostu zpráva o povážlivém hnutí mezi tamními dělnictvem. Organizovaní uhlokopové v celé severozápadní uhelné oblasti Čech žádají zvýšení mzdy o 25 procent. Poněvadž není takřka žádná vyhlídka, že by majitelové dolů přistoupili na tento požadavek, hrozí bezprostřední nebezpečí stávk. Hnutí, jež v poslední době jeví se mezi uhlokopky v jiných zemích, nemínulo se účinkem na české uhlokopky. Všude patrná jest nálada ve prospěch stávky a jestliže majitelové dolů odmítnou všeliké ústupky, situace utváří se brzo kriticky. Mezitím činí se pokusy o vyrovnání sporů, jest však málo naděje na jejich úspěch.

RAKOUSKO-UHERSKO

Z Vídně se sděluje, že konflikt mezi Rakouskem a Uherskem, vyvolaný požadavky za úpravu vojenských poměrů a pro podporu vojenské předlohy měl za následek, že předseda uherského ministerstva hrabě Khuen Hedervary přijel do Vídně v právo uherského ministra zemské obrany polního podmaršálka Hazaye a podal císaři Františkovi Josefovi svoji resignaci. Císař přijetí demise hraběte Khuen Hedervaryho odložil v naději, že snad podaří se dočistiti smírného urovnání sporu, avšak když ve čtvrtek, 7. února, předseda uherského ministerstva podal císaři nejen resignaci svoji, ale i celého kabinetu, ponovně resignaci ministerstva přijal a ku poradě o situaci povolal přední parlamentárníky. Mimo to měl již císař porady s předsedou rakouského ministerstva hrabětem Stuerghem, říšským ministrem finanční drem. Billáským a společným ministrem zahraničních záležitostí hr. Berchtoldem. Pomýšlí se prý na odvolání branné předlohy, na zvýšení počtu nováček a na provisorní zavedení dvouleté služby vojenské tím způsobem, že vycvičení vojáci na dobu třetího roku mají dostati dovolenou. Arcivévoda násled. František Ferdinand a říšský ministr války generál Auffenberg jsou proti branné předloze v nynějším její znění, a zdá se, že krise přejde z Uher do Rakouska. — Z Vídně oznámeno 8. t. m., že veliký rozruch učinilo zatčení dvou brigádníků italské finanční stráž

v Rivé u jezera Garda, již jsou podezřelými z vyzvědačství. Z Budapešti oznámeno 5. března, že předobý den uskutečnila se sociální demokratická demonstrace ve prospěch všeobecného a rovného hlasovacího práva a že se jí zúčastnilo přes 40,000 sociálních demokratů. Demonstrace ta odbyla se prý beze všech výtržností. — Správa poštovní vypočítává, že za deset let od 1900 do 1910 zaslali vystěhovalci uherští z Ameriky poštovními poukázkami, hotové nebo v čekách na 1,270 milionů korun a přinesené peníze vystěhovalci nazpět do země činí prý ještě více, takže celý obnos dohromady může dobře dělat 3 miliardy korun. — Hrozný čin ze žárliivosti oznámen byl z přístavního města Rjeki. Artistka Krammerová z cirkusu Skidonia uvolnila provaz trapezy, na níž produkovala se její vlastní sestra a její společník Kann. Když nic netušící artisti vstoupili na provaz, sřítli se pojednou k zemi, kde zůstali oba ležeti mrtví. Krammerová byla šlechetně žárliivou na svoji sestru, jež s Kannem udržovala milostný poměr.

NĚMECKO.

Z Berlína se sděluje, že generální stávka uhlokopů ve vestfálských dolech, jež zahájena býti měla včera, 11. března, jest dle všech známek nevyhnutelnou. Všeobecné křesťanských spolků uhlokopů, již jsou zapřísněnými od párei spolků sociálně demokratických, trvají na svém odporu proti stávce, avšak většina členů jejich spolků jest pro stávku. Stávkovní horečka mezi německými uhlokopky rozšířila se též na uhelnou oblast ve Slezsku, kdež socialistické, křesťanské i polské svazky uhlokopů předložily majitelům dolů požadavek na zvýšení mzdy o 15 procent. — Ve čtvrtek, 8. března, při volbě stálého předsednictva říšské rady byl poslanec Knempf, člen strany pokrokové, jediný nesocialistický zástupce Berlína, zvolen opět za předsedu. Neví se však, jak dopadnou volby místopředsedů, poněvadž konservativci i klerikální centrum

trvají na tom, aby žádný sociální demokrat nestal se členem předsednictva říšské rady.

AMUNDSON OBJEVIL JIŽNÍ TOČNU.

Z Christianie, Norvéžsko, oznámeno v pátek, dne 8. března, že týž den obdržely dva tamní časopisy depše od kapitána Roalda Amundsen, v nichž se oznamuje, že tento polární cestovatel dne 14. prosince 1911 pronikl k jižní točně. Zprávy ty došly z Hobartu v Tasmanii, kam kapitán Amundsen přibyl včera na palubě své polární lodi "Fram". Depše zní: "Pronikl k jižní točně, od 14. do 17. prosince." Toto označení času znamená, že Amundsen zdržel se tři dny na jižní točně patrně za tím účelem, aby tam konal jistě vědecká pozorování. — Zpráva o tom, že kapitán Amundsen objevil jižní točnu, vyvolala v celé zemi radost. Výrazu tomu dal předseda sněmu Frederick Konow, jenž pravil při zahájení páteční schůze, že sněm nemůže zahájiti své denní dílo, aniž by neprojevili radost a pýchu, jež musí naplniti každého Nora po obdržení zprávy, že kapitán Roldal Amundsen dostihl jižní točny a vztýčil tam norský praporek. Po slovech těch následoval bouřlivý, skoro nekonečný jásot. Sněm poslal pak Amundsenovi do Hobartu pozdravný a děkovaný telegram.

Londýnský sobotní list "Daily Chronicle" přinesl vypravování Roalda Amundsen o jeho objevu jižní točny. Bylo telegrafováno z Hobartu na Tasmanii. Výprava zjistila také ještě jiné zajímavé věci, jako spojení mezi Již. Viktorinou zemí a nejspíše také Zemí krále Eduarda, a pokračováním velikého pohoří, jež se nejspíše táhne přes celou antarktickou pevninu. Tomuto pohoří bylo dáno jméno královny Maudy. Dřívější objevy kapitána Scotta byly potvrzeny a byla učiněna dobrá geologická sbírka. Amundsen praví, že byla učiněna co nejpřesnější pozorování s nástroji, jež byly po ruce, aby byla točna zjištěna. Tyto nástroje by-

PŘÍSTÍ RAKOUSKÝ CÍSAŘ.

Arcivévoda Karel František, po arcivévodovi Františku Ferdinandovi nejbližším následník trůnu starého císaře Františka Josefa, oženil se před nedávnem s princeznou Zitou, třináctým dítětem zemřelého vévody z Parvy. Poněvadž arcivévoda František Ferdinand byl nucen pro své potomky sřít se trůnu, když uzavřel morganatický sňatek s hraběnkou Chotkovou, stal se Karel František prvním v postupu po něm. Nyní dochází do Ameriky zpráva, že mladší manželé přejí si podivati se do světa a na své cestě navštívit též Spojené Státy. Arcivévoda jest 24 roky star a těší se mezi lidem značné oblibě, jest liberálních demokratických názorů ve svém obcování a obyčejnými "plebeji". Stále se šíří socialismus a sebevzdání rovnosti všech lidí vstříplí urozeným pádem trochu jiné mravy a za nedlouho přivedou je samotné k poznání, že jsou ve světě velikou zbytečností.

Naše zkušenost je vaší záštitou.

I H C

stroje na sklizení obilí a sena a nástroje, jak dnes prodávány, jsou výsladem více než padesátileté práce cvičených odborníků. V každé době žní títo muži následovali naše stroje do poli v každé obilní krajině, napravovali všechny obtíže, jež se naskytly.

Vazně, jež jsou výsledkem také důkladné práce, jsou vám nyní nabízeny a nejlepšími užitými, je, použijete-li těchto strojů, sklizeň vaše dobře bude vykonána. Ať již za podmínek jakýchkoli jest vám úrodu sklízeti, ať jest obilí křátké nebo vysoké, ať stojí, leží nebo jest suché, stává I H C stroje, který je poseže a sváže všechno, snadno, jistě a bez mrzutých a nákladných odkladů.

I H C sklizeň stroje, dnes prodávány, jsou dokonalejší výrobek, jak dokonalejší stroj vůbec býti může. Všechny nosné, jež se objevily až podnes, jsou překonány. Naše zkušenost jest vaší záštitou. Není na vás šitiny pokusy. Neběte risk, když koupíte stroj, nesoucí jedno z těchto proslulých jmen:

CHAMPION
DEERIN

MCCORMICK
MILWAUKEE

OSBORNE
PLANO

Mnohá léta stálého jich zdoonalování stávají I H C sklizeň stroje do třídy sama sebou. Ať si vyvolíte Champion, McCormick, Osborne, Milwaukee, Deering aneb Plano vazně, jste jisti, že dostanete stroj správně postavený a vyzkoušený za každých podmínek, jaké vám kdy v době klízné mohou nastati.

I H C místní obchodník, mající na skladě tyto stroje, jest muž, jež navštívte. Od něho dostane se vám poučení, jež vám pomůže rozhodnouti se, který vazně nejlepší vám zajistí plný výtěžek z vaší práce sezonní. Rozhodněte se jen po nejlepší možné úvaze a jistě koupíte I H C stroj.

Když jste se rozhodli na svém vazně, budete

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY OF AMERICA
(Incorporated)

Chic: go   **I H C Service Bureau**   **U S A**

Účelem této úředovny jest poskytnouti zdarma všem nejlepší dostupné informace o lepším farmářství. Máte-li nějaké vážné pochybnosti ohledně půdy, úrody, odvodňování, zavodňování, hojení atd., vyhotovte podrobné dotazy a zašlete je I H C Service Bureau, Harvester Building, Chicago, U. S. A.

ly sextant a umělý horizont. Krásné zářící slunce podporovalo pozorování, jež byla činěna během čtyřadvaceti hodin každou hodinu. Amundsen k tomu podotýká, že přesný výsledek bude věci odborného zkoumání. Planina, na níž jest imaginární točna, byla na zvaná Sedmou planinou krále Hakona. Jest prý holá, rovná a rozlehlá. Dne 15. prosince se ukázalo, že výprava byla na 89 stup. 55 min., a urazila pak ještě zbývající devět kilometrů k jižní točně. Byl tam postaven norský malý stan s norským praporem a vlajkou "Framu". Dne 17. prosince byla nastoupena zpáteční cesta, jež následkem pěkného počasí rychle pokračovala. Urazilo se průměrně denně 36 kilometrů, kdežto dříve se urazilo jen 25 kilometrů. — Vzdálenost mezi Amundsenovým zimním stanem a točnou činila 1400 kilometrů. Výprava opustila "Fram" 20. října a přibyla tam zpět 25. ledna. Sestávala z pěti mužů, čtyř saní a padesáti dvou psů.

O objevu jižní točny pokoušelo se již mnoho cestovatelů různých národností. Niže uvádíme léta, v nichž výpravy konány, jména a národnost cestovatelů a konečně, jak daleko k jižní točně se dostali:

rok	Cestovatel	Vlast	Mil od polu.
1773	Cook	Angličan	1,318
1821	Bellinghausen	Rus	1,408
1823	Morrell	Američan	1,383
1823	Weddell	Angličan	1,102
1831	Biscoe	Angličan	1,466
1839	Knox	Američan	1,400
1840	Wilkes	Američan	1,607
1840	D'Urville	Francouz	1,646
1842	Ross	Angličan	828
1874	Nares	Angličan	1,633
1898	Gerlache	Belgčan	1,828
1900	Borchgrevink	Angl.	781
1902	Scott	Angličan	540
1903	Nordenskjöld	Švéd.	1,673
1903	Drygalski	Němec	1,624
1904	Bruce	Angličan	1,118
1905	Charcot	Francouz	1,555
1909	Shackleton	Angličan	111

ANGLIE.
Z Londýna se oznamuje, že právě známky povolnějšího usády mezi stávkujícími uhlokopky objevily se minulý čtvrtek v Severním Walesu, kde dělníci moněch uhelných společností, aniž by čekali na rozhodnutí ústředního výboru, zahá-

ji-li se svými zaměstnavateli vyjednávání ohledně opětného zahájení práce. Pro urovnání stávky stávají prý lepší vyhlídky, než se očekávalo. Za to v jiných průmyslových oborech, jež následkem stávky uhlokopů donuceny byly k zahálení, zhoršuje se situace dne ode dne. Počet propuštěných dělníků vzrůstá každou hodinu a mezi nezaměstnanými panuje krutá bída. — Paní Emmeline Pankhurstová, paní Tuksová a paní Marshallová byly odsouzeny každá na dva měsíce do žaláře za demonstrace a rozbíjení oken, když agitovaly ve prospěch ženského volebního práva. Paní Pankhurstová se vyslovila, že se bude v tomto způsobu akce pokračovat a že budou provedeny ještě horší věci, když jim nebude hlasovací právo povoleno. Mnoho z ostatních zatčených suffražetek obdrželo vězení do 14 dní a jiní byly pokutovány \$25 a více. Bojovné suffražetky pokračovaly ve svém zhoubném díle předimulě pondělí a minulý čtvrtek, aby prý vládě ukázaly, že se nelekají ničeho, jednají-li se o to, aby vinutily ženám hlasovací právo. Klavíry a kameny vytloukaly statečně výkladní skříně ve všech obchodech a mnoho výtržnic bylo zavřeno. Dle zprávy, došlé z Londýna 8. března, suffražetky, odsouzené do vězení při téžké práci, způsobily velikou vzpouru ve vězení Holloway, v němž odpovídají si své tresty. Vězeňky odpověděly oběci se do vězeňských sítí a teprve po dlouhém tuhém boji se statnými vězeňskými dozorkyněmi byly donuceny k poslušnosti. Avšak boj vypukl znova, když trestanky měly započít se šitím pytlí. Vězeňské úřady nařídily pak samovazbu pro osnovatelky vzpoury, mezi nimiž nachází se také Američanka sčelna Alice Wrightová z Albany.

ČINA.

Z Nankingu oznámeno 5. března, že Dr. Sun Yat Sen, provisorní prezident, a jeho rádeové se usnesli, že odeběhnu se do Peking, aby tam sřídili prozatímní sílu republikánské vlády. Soudí se, že přelodní hlavního šéla do Peking, přispěje ku opětnému zavedení pořádku. Úředníci provisorní vlády provedení budou 2000 mužů ovděčeného vojska a vybranou tělesnou stráží v počtu 90 mužů.

Při posledních bojích mimo anglickou koncesi ve Weihaiwei bylo 1000 osob usmrceno. Republikánské vojsko nyní ovládá úplně tamní situaci. Týž den oznámeno z Peking, že tam došel dopis od jistého missionáře z Hwang-Hsien blíže Chi-Fu, v němž se sděluje, že císařské vojsko vylopuilo oči čtyřiceti na křesťanských obráncích Číjanům, načež títo byli státi — ježto prý to byli přirození vzburěnci. Hlavy nešťastníků dosud prý visí na třínóžkách tu a onde v ulicích Peking na výstrahu, kdežto některé trupy byly odstraněny a pohřbeny. Farmaři nedonášejí mnoho plodin a ceny vstoupají. Mezi drancovníky nalézali se prý i někteří důstojníci. — Ze Shanghai oznámeno minulý pátek, že bankovní syndikát, v němž zastoupeny jsou Spojené Státy, Anglie, Německo a Francie, vyplatil minulý čtvrtek provisorní vládě milion taelů (asi \$700,000). Očekává se, že během týdne bude v Nankingu a v Peking vyplacen obnos 7 milionů taelů. Peněžní potřeba čínské vlády odhadována je na 35 milionů dollarů měsěně pro první polovinu roku. Syndikát již koná přípravy, aby vyhověti mohl této potřebě. Smlouva ohledně pětky bude také v tom smyslu sepsána. — Z Peking oznámeno dne 10. března, že Yuan Shi Kai týž den tam byl formálně nastolen za prozatímního presidenta čínské republiky v přítomnosti velkého počtu delegátů, provinciálních vládních, vojenských a námořních důstojníků a jiných vynikajících osobností. Těž mnoho cizinců bylo přítomno, ale vyslanstva nebyla zastoupena. Yuan Shi Kai obklopen byl ve vojenský stejnořadí, četl prohlášení, v němž sliboval starati se pečlivě o rozvoj republiky, zachovávatí ústavní zákony a odstoupiti, jakmile národní shromáždění ustanoví trvalého presidenta.

PŘÍMORSKÝ TEXAS

Mám v prodeji tisíce akrů krásných zarizených a vzdělaných farem, ležá a surových prvotních pozemků ve středním a přímořském Texasu za mírné ceny a na lehké splátky. Píšte si o českých pozemkový popis Texasu a o seznamu a ceny pozemků, které podle zdarma na požádání. Píšte na: **JOS. DEDER, Rosenberg, Tex.**